

2023. december 21. - Kaniziusz Szent Péter áldozópap és egyháztanító

Élettörténete olvasható 2023. április 27-én.

2023. december 23. - Kety Szent János áldozópap

Oswiecimtől (Auschwitztól) mintegy 18 kilométernyire délre Kety (Kenty) kis városa mellett Malecben született. Születése után beköltöztek Ketybe, ahol apja polgármester lett. 1413-ban iratkozott be a Krakkói Egyetem szabad művészetek fakultására. 1418-ban magiszter artium (művészetek mestere = régi tudósi cím) lett és elhatározta, hogy továbbtanul a filozófiai fakultáson, melyet megélhetési gondok miatt nem tudott befejezni, ezért tudományos művek kéziratának másolásával kezdett foglalkozni. Később Miechowban a Szentsír kanonokrend kolostori iskolájában igazgató, de lelkipásztori tevékenységet is folytatott. Valószínűleg még 1421 előtt szentelték pappá. 1429-től a Krakkói Egyetem filozófiai fakultásán tartott előadásokat. Ekkor kezdte meg a teológia egyetemi szintű tanulmányozását, talán azért, hogy mélyebben megérthesse a filozófiában fölmerülő vallási kérdéseket. Az egyetem hamarosan fontos tisztségekkel bízta meg, a filozófiai fakultás dékánja, majd a Nagyobb Kollégium, a Kollegium Maius igazgatója lett. 1439-ben kanonoki kinevezést kapott a püspökétől, végül olkuszi prépost (a katolikus egyház prelátusa, szentelése szerint áldozópap, rangja szerint a megyés püspök alárendeltje) lett. Rövidesen azonban lemondott minden tisztségéről, hogy egészen a tudománynak szentelhesse magát. Jóllehet már professzor volt, folytatni akarta teológiai tanulmányait, és mesterének választotta Hessei Benedeket, aki híres filozófus, jogász és teológus volt egy személyben. Az ő irányítása mellett tanult, és végre 1443-ban teológiai magiszter (mester), illetve doktor lett. Abban a korban rendkívüli volt ilyen idős fejjel tanulni, de János nem szégyellte. Ezután még három évtizedig volt professzora az egyetemnek.

Tisztelete a halála után azonnal megkezdődött, Krakkóban és Dél- Lengyelországban terjedt. A krakkói Szent Anna-templom szószéke alá temették. A széles körű és eleven tisztelet ellenére csak a 17. század első felében kezdték meg boldoggá avatását, és a háborús viszonyok miatt csak 1680-ban avatták boldoggá. A szentté avatás még tovább húzódott, mert fölmerült a gyanú, hogy nem tartozott-e ahhoz az irányzathoz, amelynek tagjai a zsinatot a pápa fölé helyezték. Mikor ez a gyanú eloszlott, XIII. Kelemen pápa 1767. július 16-án szentté avatta.

XIII. Kelemen pápa leveleiben olvasható:

„Kęty Szent János minden bizsonnyal ama kevés emberek sorába tartozott, akik jeleskedtek a tanításban és kiemelkedtek az életszentségben, akik cselekedtek is, és tanítottak is, és ezen felül még meg is védelmezték az ellenfelektől támadott igaz hitet. Mindenki elismeri, aki csak tudja róla, hogy a krakkói egyetemen a legtisztább forrásból merített tudományt adta tovább, amikor ugyanazon időben más, közel fekvő tájakon eretnokségek és szakadások harapóztak el. Az erkölcsök megszenteléséről szóló tanítást, amelyet a szószéken beszédeiben igyekezett a nép számára kifejteni, meg is erősítette alázatosságával, tisztaságával, irgalmasságával, teste sanyargatásával, meg a feddhetetlen pap és serény munkás egyéb erényeivel.

Így azután nemcsak ennek az egyetemi tanári karnak szerzett páratlan tiszteletet és dicsőséget, hanem csodálatosan gyümölcsöző példát adott mindazoknak is, akik hasonló szolgálatban dolgoznak: serényen törekedjenek arra, hogy tanári hivatásukat tökéletesen töltsék be, és fáradozzanak minden igyekevésükkel és erejükkel azon, hogy a szentek tudományát minden többi tantárggyal együtt az egy Isten dicséretére és dicsőségére tanítsák.

Vallásos tisztelettel kezelte mindazt, ami Istenre vonatkozik. Ehhez járult alázatossága. Nem sokra tartotta magát, sose emelte magát mások fölé, habár tudásával könnyedén előzött meg mindenkit, sőt még azt is kívánta, hogy mindenki megvesse és lenézzé; még inkább távol állt tőle, hogy méltatlankodva viselte volna, mikor ócsárolták vagy gúnyolták.

Valami egészen ritka és gyermeki egyszerűség társult alázatosságához. Nem volt ezért se tetteiben, se szavaiban semmi ravaszság, semmi színlelés. Ami a szíve mélyén volt, azt mondta a nyelve is. Ha azt gyanította, hogy szavai nyomán – pedig csak igazat mondott – másokban talán sértődöttség támadt, akkor mielőtt az oltár elé lépett volna, letérdelve alázatosan bocsánatot kért vétségéért, mely nem is annyira az övé, mint inkább amazé volt. Naponta pedig, miután munkáját elvégezte, a líceumból tüstént egyenesen a templomba sietett, és ott az Eukarisztiában rejtőző Krisztus előtt hosszasan imádkozott és elmélkedett. Csak egyedül Isten volt szívében és ajkán.”

Néhány történet János életéből:

János milyen buzgó volt a tanulásban, igen sokáig tanult. Az ő esetében a tanulás nem merült ki az anyag puszta szellemi földolgozásában, hanem fáradságos munkával másolta is a kéziratokat. A professzorai előadásain kívül más szerzőket is lemásolt. Ez a munka akkor nagy erőfeszítést és aszkézist követelt. A leírt oldalak száma megközelíti a tizennyolcezetet. Lapszéli jegyzetei és a művek végén álló megjegyzései mutatják, milyen egyedülálló munkát végzett. Az egyik lap szélén ez áll: „Hajnalban fejeztem be”, egy másikon: „Ennek a másolása volt a legnehezebb”.

Keresetének legnagyobb részét jótékony célokra fordította. A hagyomány mind a mai napig úgy emlékezik rá, hogy soha senki nem ment el tőle segítség nélkül. Elbeszéli, hogyan öltöztette a ruhátlanokat, miképp adta oda cipőjét a koldusnak, és ment haza ő maga mezítláb, vagy hogyan adta oda zarándokútján a rablónak utolsó tallérjait is.

Ezek az elbeszélések egybehangzóan tanúsítják fenntartások nélkül adakozó, minden rászoruló felé megnyilvánuló jóságát.

Magukban a másolt könyvekben is nyoma maradt gondoskodó jóságának, jegyzeteivel az olvasót figyelmezteti a szöveg félreérthetőségére vagy a hitet támadó tartalomra.

A tudományos ismeretekért folytatott rendszeres küzdelem során János még valamit megtanult: az alázatot. Erről is lapszéli jegyzetei tanúskodnak, amelyekből kiderül, hogy néha egy-egy nehezebb helyet nem tudott megérteni, máskor egy-egy szót nem tudott kiolvasni. Az egyik könyvben, amelyet még Miechowban másolt, megjegyzi, hogy csak azért írta le, hogy „a lustaságot és az unatkozást elűzze magától”. Valószínűleg ez is igaz, és egy olyan emberre vall, aki élete egyetlen percét sem akarja tétlenül elvesztegetni, hanem az időt, mint Isten ajándékát jó célra, mások javára akarja fordítani.

Ugyanezekben a kéziratokban a jámborság jelei is ott rejlenek: Mindegyik elején ott áll az „In nomine Domini” (az Úr nevében) kezdés. Erre talán még mondhatnánk, hogy szokványos, különösebb tartalom nélküli másolói fordulat. De a könyvek végén is állnak megjegyzések, amelyek már teljesen a sajátjai, nem szabvány formulák, hanem hálát ad bennük Istennek, a Szűzanyának, és kifejezi, hogy minden munkáját Isten dicsőségére szánja.

1460-ban, immár hetven éves fejjel újra meghívták a Nagyobb Kollégium vezetőjének. Abban az időben egy krakkói polgár vádat emelt a kollégium ellen Rómában. Jánosnak sok gondot okozott a per, és a maga részéről azzal zárta le, hogy lemondott. Ennek a pernek lehetett része abban, hogy ezek után semmiféle tisztséget nem vállalt. A kollégium falára azonban föltétette ezt a feliratot: „Conturbare cave, quia placare grave”, azaz: „Ne támassz zavart, mert nehéz rendet teremteni”.

Úton volt Róma felé, amikor hirtelen rablók rohanták meg, megverték és elvették mindenét. Ő égre és földre biztosította őket, hogy nem maradt semmije. Mikor a rablók odébbálltak és ő magához tért a rémületéből, eszébe jutott, hogy elindulása előtt, éppen az útonállókra gondolva, néhány tallért az ingébe varrt. S ezt nem adta oda. Ezért futásnak eredt és utolérve a rablókat, térdre borulva vallotta meg nekik, hogy nem mondott igazat, s ezzel rászolgált Isten haragjára. Majd átnyújtotta nekik az ingbe varrott pénzt. A rablók ettől annyira megilletődtek, hogy ők vetették magukat a szent lábához, és bocsánatát kérve visszaadták mindenét, amit elvettek tőle.

Tanítványaival egy asztalnál étkezett a kollégiumban. Egy alkalommal szétosztotta a húst, mindenkinek a maga részét, majd az utolsó szeletet a saját tányérjára tette. Ebben a pillanatban egy koldus kopogtatott váratlanul, és enni kért. János zokszó nélkül fogta a tányérját, és a rajta lévő húst a koldus kezébe adta, aki mohón vetette magát az ételre. A következő pillanatban valamennyien észrevették, hogy a mester tányérján ismét egy darab hús látható, amit ő - örömmel fogadva a Gondviselés ajándékát - jóízűen elfogyasztott.

E csoda emlékére a krakkói kollégiumban bevezették a következő szokást: legalább egy szegénynek minden alkalommal együtt kellett étkeznie a diákokkal. Ha az ajtóban megjelent egy szegény ember, a főlsholgálónak hangosan be kellett jelentenie őt, mire az asztalnál ülők így válaszoltak: „Krisztus jön!”. János emlékezetére alapítványt hoztak létre, hogy abból minden évben néhány rászoruló embert fölruházzanak.

Kerty Szent János az egyházi kollégiumok és iskolák védőszentje. A hagyományban azonban úgy él, mint jószágos, másokkal együtt érző szent, aki Krisztus nyomában járt egész életében.

1473 karácsony éjszakáján halt meg Krakkóban, 1767-ben avatták szentté. Ünnepeét 1770-ben vették föl a római naptárba, október 20-ra. 1969-ben december 23-ra helyezték át.

† Mindenható Istenünk, kérünk, segíts, hogy Szent János áldozópapod példáját követve egyre gyarapodjunk a szentek tudományában, és felebarátainknak megbocsátva irgalmat találjunk nálad!

† Mindenható Istenünk, add nekünk, hogy Kerty Szent János áldozópap példájára előrehaladjunk a szentek tudományában, mindenkivel szemben irgalmasságot gyakoroljunk, és magunk is bocsánatot nyerjünk tőled. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké.

Forrás:

archiv.katolikus.hu

Katolikus Tábori Püspökség